

### З історії мисливства у Гриняві

З 1878 року в Австро-Угорщині запроваджено ведення статистика добутої дичини. Зокрема, за період з 1878 по 1887 рік відповідно до звіту Дирекції державних лісів Галичини було добуто 33 ведмеді, при чому у Гриняві – 6, що найбільше з усіх державних мисливських ревірів Галичини. За цей період у Дорі добуто 4, по 3 – у Мізуні, Суходолі, Болехові, Ясені<sup>1</sup>. Слід відмітити, що статистичні дані не відповідали фактичній чисельності добутих тварин, вони були набагато вищими. І цьому є підтвердження: лише гайовий Петро Волчук із Гриняви втратив лік добутих ведмедів після п'ятдесяти голів<sup>2</sup>, що набагато перевищує офіційні показники. Практично аналогічної думки притримувався делегат (представник) Галицького мисливського товариства у Косівському повіті Людвигевич, який відзначав, що «далеко в горах – Ясенові, Жаб'є і Гриняві, умови для дичини є ідеальним, але їхній стан є дуже поганий. Великі масиви заселяють гуцули, які є нищівниками дичини, і через них чисельність дичини неможливо збільшити. Гуцул від народження є браконьєром, бо він набрався браконьєрського досвіду від батька та діда<sup>3</sup>. Нелегальне полювання та його знаряддя стали предметом виставки на загальнокрайовій виставці у Львові. Державне лісове управління з Гриняви представило макет ведмедячої барлоги<sup>4</sup>, капкани та саморобні знаряддя, які гуцули використовують для добування ведмедів<sup>5</sup>.

---

<sup>1</sup> Spausta W. Niedźwiedź / Władysław Spausta // Łowiec. – 1896.– № 8. – S. 115.

<sup>2</sup> Burzyński W. O niedźwiedziu Wschodnich Karpat / Władysław Burzyński. – Kraków, 1931. – S. 9.

<sup>3</sup> Ludkiewicz J. Sprawozdanie delegatów / Jan Ludkiewicz //Łowiec. – 1905. – № 23. – S. 273-274.

<sup>4</sup> Katalog powszechnej wystawy krajowej we Lwowie w 1894 roku . – Lwów: Drukarnie Pillera i spółki, 1894. – S. 75.

<sup>5</sup> Starkl J., Fiszer Z. Powszechna wystawa krajowa 1894 r. i siły produkcyjne kraju: Łowiectwo i rybactwo / Juliusz Starkl, Zygmunt Fiszer. – Lwów: Wydział krajowy, 1896. – S. 2-10.

Крім шести ведмедів, відповідно до статистики, за цей період у Гринявському державному ревірі добуто 12 козуль, 36 зайців, 72 глухарі, 16 тетеруків, 466 орябків, 11 диких качок, 10 вовків, 43 лисиці<sup>6</sup>. Історичні джерела свідчать, що на території Гринявського надлісництва наприкінці ХІХ ст. водились серни, зокрема, на горі Бурака Кичіра протягом декількох років. Гуцули, які раніше цього виду не бачили, плутали її з козулею і лише пізніше почали називали її дикою козою, але вона недовго тут протрималась, так як її застрелив місцевий мисливець Пантелла Чучко. Відмічалось, що це був непоодиноким випадок, коли тут бачили серну<sup>7</sup>.

З середини двадцятих років ХХ ст. у Другій Речі Посполитій запроваджено не лише ведення статистики добутої дичини, але й наявної популяції. Так, у доповіді про східні Карпати<sup>8</sup> фігурувала чисельність дичини, яку обліковували на території Державної дирекції лісів у Станіславівському воєводстві. Зокрема, на території Гринявського надлісництва було обліковано 80 оленів, 20 ведмедів, 70 кабанів, 55 вовків, 18 рисів, 5 диких котів, 450 глухарів, 2500 рябчиків. На території Державної дирекції лісів Станіславівського воєводства (площа – 196 тис. га) нараховували 1300 оленів, 59 ведмедів, 471 кабан, 715 глухарів, 185 тетеруків, 5600 рябчиків. У середньому на 1 тис. га державних лісів обліковано 6,6 оленів, 0,3 ведмеда, 2,3 кабани, 3,6 глухаря, 1 тетерук, 28 рябчиків. Тогочасні мисливські часописи відзначали, що у 1929 році у мисливських ревірах Львівської дирекція державних лісів було: у Перегінському ревірі – 15 ведмедів, у Гринявському –

---

<sup>6</sup> Wykaz zwierzyny ubitej w lasach kameralnych w Galicyi w dziesięcioleciu 1878 do 1887, wraz z wykazem zwiezostanu w tych lasach z końcem roku 1887, zestawione przez c.k. dyrekcję lwowską domen i lasów//Łowiec. – 1888. - № 4. – S. 69.

<sup>7</sup> Michał Wierzbowski Korespondencye. // Łowiec. – 1881. – № 8. – S.126-127.

<sup>8</sup> Ankieta w sprawie Karpat Wschodnich/Oprac. Orłowicz M. I Lenartowicz S. – Warszawa: Nakładem Ministerstwa robót publicznych, 1932. – S.180-187.

13.<sup>9</sup> У 1930 році в Станиславівському воєводстві нараховувалось біля 200 ведмедів, тоді як у Гриняві їх чисельність зменшилась до 8.<sup>10</sup>

З метою отримання більших коштів від здачі права полювання та для передачі угідь найефективнішому користувачу органи державної влади оголошувались аукціони.

---

<sup>9</sup> Kalendarz Mysliwski na 1929 rok. Pod red. Ejsmonda J. – Warszawa, 1929. – S.48-70.

<sup>10</sup> Burzyński W. O niedźwiedziu Wschodnich Karpat / Władysław Burzyński. – Kraków, 1931. – S. 14.

Lwów, dnia 5. maja 1906.

L. 640/pr. ex 1906.

## Obwieszczenie.

Celem oddania w dzierżawę prawa polowania na wszelkie rodzaje zwierzyny w c. k. okręgu gospodarczym Hryniawa, obejmującym obszar około 17.500 *ha* na przeciąg lat 12-tu od 1. sierpnia 1906 począwszy, rozpisuje niniejszem c. k. Dyrekcyja lasów i dóbr państwowych O. II. we Lwowie licytację za pomocą ofert pisemnych.

Oferty własnoręcznie podpisane, ostemplowane na 1 koronę i zaopatrzone w wadyum w kwocie zaoferowanego całorocznego czynszu dzierżawnego wnosić należy do c. k. Dyrekcyi lasów i dóbr państwowych II. we Lwowie najdalej do 12. czerwca b. r. do godz. 12-tej w południe.

W ofertach podać należy: miejsce zamieszkania i zatrudnienie oferenta, przedmiot i okres dzierżawny, ofiarowany roczny czynsz dzierżawny w cyfrach i słowach, tudzież oświadczenie, że oferentowi warunki dzierżawy dokładnie są znane i że takowym bezwarunkowo się poddaje. Oferty nie powinny zatem zawierać warunków sprzecznych z warunkami licytacji, ani w ogóle jakichkolwiek dodatków i zastrzeżeń, gdyż takie oferty uważane będą za nieważne. Oferty mają w końcu zawierać oświadczenie, że oferent zrzeka się bezwarunkowo terminów ustanowionych w § 862 u. c. co do przyjęcia przyrzeczenia i że zobowiązuje się po przyjęciu oferty zawrzeć z c. k. Administracją dóbr państwowych w terminie wyznaczyc się mającym formalny kontrakt dzierżawny.

C. k. Administracyja dóbr państwowych zastrzega sobie prawo dowolnego wyboru między oferentami bez względu na wysokość ofiarowanego czynszu, jakoteż prawo odrzucenia całkowicie lub częściowo wyniku licytacji i dowolnego rozporządzenia przedmiotem dzierżawy. Decyzya co do wyniku licytacji zastrzeżona jest c. k. Ministerstwu rolnictwa we Wiedniu.

Warunki licytacji przejrzeć można w Departamencie IX. c. k. Ministerstwa rolnictwa we Wiedniu, w c. k. Dyrekcyi lasów i dóbr państwowych O. II. we Lwowie, tudzież w c. k. Zarządzie lasów i dóbr państwowych w Hryniawie.

Bliższych wyjaśnień udziela c. k. Zarząd lasów i dóbr państwowych w Hryniawie, gdzie też za poprzedniem zgłoszeniem się obszar wydzierżawić się mającego polowania obejrzeć można.

**C. k. Namiestnik**

jako Prezydent c. k. Dyrekcyi lasów i dóbr państwowych.

W zastępstwie:

*Hirsch.*

Повідомлення про проведення аукціону щодо надання права полювання в державних лісах Гриняви на площі 17500 га<sup>11</sup>.

<sup>11</sup> Ogłoszenia // Łowiec – 1906. – № 11.

У 1906 році у «Ловці» опублікували оголошення про надання в оренду мисливських угідь. Переможець отримував право полювання на всі види дичини протягом 12 років у Гринявських ревірах на площі 17500 га. Аукціон повинен був відбутись у Львові 12 червня 1906 року в офісі Дирекції державних лісів<sup>12</sup>. Загальна площа Гринявського надлісництва складала 17699 га, з яких – 17001 га були у гмінах Гринява, Яблуниця, Голови, Ферескул.<sup>13</sup>

Слід відмітити, що на початку 30-х років ХХ ст. загальна площа державних лісів Станиславівського воєводства становила 196003 га, з яких 127846 га було здано в оренду<sup>14</sup>. Відповідно до історичних джерел Гринявський ревір орендував відомий мисливець Тадеуш Ценський (1858-1925), який в 1902-1918 роках був депутатом Галицького сейму, а при Другій Речі Посполитій (1922-1925 рр.) – сенатором Сейму. У 1918 році він був керівником Львівської міської ради, а з 1907 року отримав право полювання у великих державних лісових масивах Гринява – Явірник. Всього він тут добув п'ятьох оленів та декілька ведмедів. Полювання на ведмедів в основному відбувались на принаді<sup>15</sup>. У 1936 році граф М. Чарнецький добув у Гриняві відмінний трофей – шістнадцятку (оленячі роги)<sup>16</sup>.

У 1912 році на території Гринявських ревірів планувалось створення фауністичного резервату на площі 40 тис. га з метою інтенсивного розведення ведмедя, рисі, оленя<sup>17</sup>.

---

<sup>12</sup> Obwieszczenie//Łowiec. – 1906. – № 11. – S.132.

<sup>13</sup> Skorowidz leśny na rok 1907 / oprac. I. Szczerbowski. – Lwów: Polonia, 1907. – S.198-199.

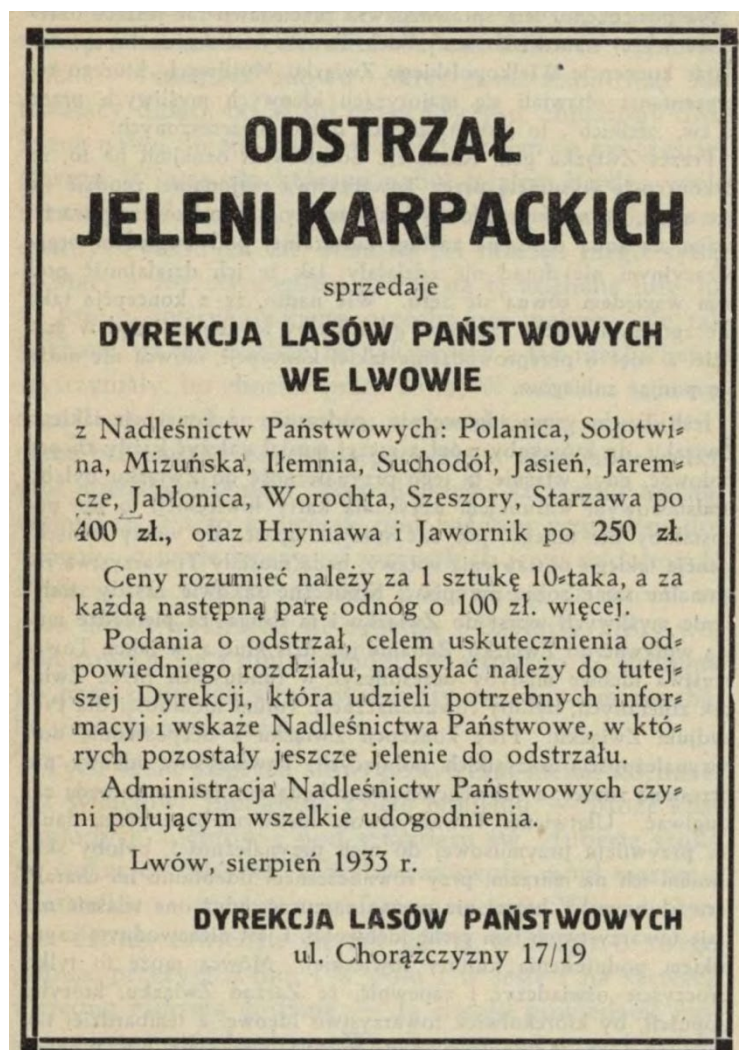
<sup>14</sup> Ankieta w sprawie Karpat Wschodnich/Oprac. Orłowicz M. I Lenartowicz S. – Warszawa: Nakładem Ministerstwa robót publicznych, 1932. – S.180-205.

<sup>15</sup> Dubanowiczowa E. Wielki myśliwy/ Edwardowa Dubanowiczowa //Łowiec. – 1926. – № 1. – S. 6-7.

<sup>16</sup> Z lasów państwowych // Łowiec. – 1936. – № 12. – S. 213.

<sup>17</sup> Ankieta w sprawie Karpat Wschodnich/Oprac. Orłowicz M. I Lenartowicz S. – Warszawa: Nakładem Ministerstwa robót publicznych, 1932. – S.180-205.

Велика кількість дичини у Гринявських ревірах приваблювала багатьох відомих мисливців. Так, у 1913 році тут чотирнадцять днів полював відомий в Європі мисливець Леопольд Сальватор<sup>18</sup>. У 1933 році у Гриняві п. Брікманн добув два трофеї оленів – роги: дванадцяту та чотирнадцяту<sup>19</sup>. У 1935 році двадцятку добув інженер Марцінкевич<sup>20</sup>. Для приваблення мисливців у пресі публікували оголошення, в яких рекламували полювання у Гринявському ревірі.



<sup>18</sup> Marinków J. Echa zeszłorocznych polowań arcyksiążeczych w Mizuniu / Jan Marcinków // Łowiec – 1913. – № 14. – S.162-163.

<sup>19</sup> Z Karpat // Łowiec – 1934. – № 21-22. – S.176.

<sup>20</sup> Rykowisko w 1935r. w lasach państwowych // Łowiec. – 1935. – № 13. – S. 158-160.

Оголошення Дирекції державних лісів у Львові з пропозицією відстрілу оленів карпатських у державних надлісництвах: Ілемня, Поляниця, Солотвино, Яремче, Ворохта, Шешори, Гринява і Явірник.<sup>21</sup>

Зокрема, Дирекція державних лісів у Львові продавала право відстрілу карпатських оленів, розміщуючи оголошення у пресі. Слід відмітити, що у Гриняві та Явірнику право полювання продавалось дешевше (за 250 злотих), тоді як у Поляниці, Ілемні, Суходілі, Ясеню, Яремче, Яблуниці, Ворохті, Шешорах – по 400 злотих. Практично аналогічне оголошення опублікували у Варшавському часописі «Ловець Польський». В оголошенні Львівська дирекція державних лісів пропонувала охочим добути декілька десятків глухарів, в тому числі і в Гринявському надлісництві<sup>22</sup>.

**Dyrekcja Lasów Państwowych we Lwowie**  
przeznaczyła w bieżącym okresie wiosennym kilkanaście sztuk głuszców — kogutów do odstrzału w rewirach własnych następujących Nadleśnictw:

Jasień, p. Perehińsko pow. Kałusz  
Jabłonica p. Tatarów pow. Nadwórna,  
Jawornik p. Żabie pow. Kosów,  
Bryniawa p. Jasieniów Górny pow. Kosów  
Suchodół p. Krechowice pow. Dolina,  
Worochta p. loco pow. Nadwórna,  
Zielona p. Pasieczna pow. Nadwórna.

Bliższych informacji odnośnie opłaty, zakwaterowania i dojazdu udziela Dyrekcja pisemnie lub telefonicznie (Nr. 2-55). Dyrekcja Lasów Państwowych.

**D Y R E K T O R**  
( - ) Inż. K. Szubert

<sup>21</sup> Ogłoszenia // Łowiec – 1933. – № 17. – S.204.

<sup>22</sup> Ogłoszenia // Łowiec Polski – 1933. – № 9. – S.108.



Історичні джерела свідчать, що багато працівників лісового та мисливського господарства були суспільно активними та брали участь у громадських організаціях, які ставили перед собою мету відновлення галицької фауни. Так, у 90-х роках ХІХ ст. членом Краківського рибальського товариства з Гриняви був Альфред Мільцович<sup>23,24</sup>. Членом Галицького лісового товариства з Гриняви в 1882 році був лісничий з Устеріків<sup>25</sup>, Віктор Хейн,<sup>26</sup> у 1907 році членами товариства були надлісничий Гринявського лісництва Людвік Ген<sup>27</sup> та працівник Гринявського надлісництва Антоній Кропачек<sup>28</sup>.

Шематизм за 1879 рік вказував що на посаді надлісничого у Гринявському був Валентин Новак, а лісничим Кароль Рутковський<sup>29</sup>. Про кадровий склад Гринявського надлісництва йшлося і у часописі «Сильван», який видавався Галицьким лісовим товариством. Повідомляли, що керівником Гринявського надлісництва у 1884 році був Ян Ясельський<sup>30</sup>. У часописі навіть публікували некролог працівника надлісництва Антонія Кропачека, який помер в 1892 році. Відмічалось, що він народився в Чехії в 1849 році, був членом

---

<sup>23</sup> Odezwa do Szanownych Hodowców ryb. // Okólnik. – 1893. – № 8. – S. 3.

<sup>24</sup> Wykaz członków i zarządu krajowego towarzystwa rybackiego w Krakowie z końcem Listopada 1896. // Okólnik. – 1896. – № 24. – S. 17.

<sup>25</sup> Szematyzm królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkim księstwem Krakowskiem na rok 1882. – Lwów: Nakładem c.k. Namiesnictwa z dr. W.Łorińskiego, 1882. – S.162.

<sup>26</sup> Spis czynnych Członków Towarzystwa leśnego galicyjskiego w r. 1887. //Sylwan. – 1887. – № 9. – S. 493.

<sup>27</sup> Szczerbowski I. Pamiętnik dwudziestopięcioletniej działalności Galicyjskiego towarzystwa leśnego 1882-1907 / Ignacy Szczerbowski . – Lwów: Polonia, 1907. – S.197.

<sup>28</sup> Nekrologia //Sylwan. – 1892. – № 10. – S. 458.

<sup>29</sup> Szematyzm królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkim księstwem Krakowskiem na rok 1879. – Lwów: Nakładem c.k. Namiesnictwa z dr. W.Łorińskiego, 1879. – S.156.

<sup>30</sup> Wiadomości osobiste.//Sylwan. – 1884. – № 11. – S. 406.



лісового товариства, працював у державних лісах у Гриняві з 1873 року, а з 1881 року виконував обов'язки у найдальшому лісництві, де бере початок Черемош і на кордоні межують Галичина, Буковина та Угорщина.<sup>31</sup>



Widok na Czarny Czeremosz i leśniczówkę.  
(Do art. „Wśród huculów”).

Fot. Wł. Müller.

### Вид на лісництво на Чорному Черемоші

У 1892 році відповідно до Розпорядження Міністра рільництва Австрії керівником надлісництва було перепризначено Яна Ясельського<sup>32</sup>. У цьому ж році Міністр рільництва Австрії призначив помічником лісничого до Яловичори Міхала Ормешевського, лісником до Яловичори – Людвіка Хедла, а до Шикмана – Клеменса Душинського.<sup>33</sup>

<sup>31</sup> Nekrologia //Sylwan. – 1892. – № 10. – S. 458.

<sup>32</sup> Wiadomości osobiste. //Sylwan. – 1892. – № 1. – S. 38-39.

<sup>33</sup> Wiadomości osobiste. //Sylwan. – 1892. – № 11. – S. 493.

У 1905 році у Гринявське надлісництво з Ославського перевели Стефана Стахурського, а з лісництва Шикманів до Ослав перевели Еміля Понізіля<sup>34</sup>. В 1906 році лісничим у Грамотне призначено М. Нодзинського<sup>35</sup>. У 1906 році керівником Гринявського надлісництва був Людвік Тен, заступником по лісовому господарстві Мечислав Скороботович, Всього працювало 5 лісничих, 1 помічник, 9 охоронців<sup>36</sup>.

У 1907 році з Ясеня Долинського повіту до Гринявського надлісництва люстратором призначають доктора Владислава Бужинського. Також у цьому ж році до надлісництва лісниками третього класу призначають Корнеля Теренза та Вільгельма Клоновського, а з посади лісничого звільняють Людвіка Тена<sup>37</sup>.

Слід відмітити, що доктор Владислав Бужинський до призначення до Гринявського надлісництва працював на різних посадах у Карпатах, а саме: у Чорній Бистриці, Надвірній, Рафайловій, Зеленій, Делятині, Ославах, Дорі, Микуличині, Татарові, Ворохті, Гриняві, Явірнику. Великий досвід роботи у мисливському господарстві він виклав у книзі «З Карпат (мисливські спогади)». Книга мала об'єм 134 сторінки. Окремо у другому розділі книги (Гринява) розглядається ведення мисливського господарства та полювання у Гринявському надлісництві.

---

<sup>34</sup> Przeniesienia: //Sylwan. – 1905. – № 6. – S. 236.

<sup>35</sup> Wiadomości osobiste //Sylwan. – 1906. – S. 196.

<sup>36</sup> Szematyzm królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkim księstwem Krakowskiem na rok 1906. – Lwów: Nakładem c.k. Namiesnictwa z dr. W.Łorińskiego, 1906. – S. 269.

<sup>37</sup> Wiadomości osobiste z c. k. Dyrekcyi lasów i dóbr państwowych. //Sylwan. – 1907. – № 11. – S. 455-456.

Dr. WŁADYSŁAW  
BURZYŃSKI

# Z KARPAT

(WSPOMNIENIA MYŚLIWSKIE)

GŁÓWNA KSIĘGARNIA  
W O J S K O W A  
W A R S Z A W A  
I 9 3 3

H R Y N I A W A

(powiat Kosów)

II

Титульна сторінка книги Владислава Бужинського «З Карпат (мисливські спогади)».<sup>38</sup>

Він був прихильником організації в Гриняві фауністичного заказника. Він обґрунтовував це тим, що браконьєри завдають більше збитків мисливству, ніж вовки, і це пов'язував з тим, що після Першої світової війни з'явилося багато незареєстрованої зброї<sup>39</sup>.

## W SPRAWIE REZERWATU W HRYNIAWIE.

Заголовок статті В. Бужинського «В справі заповідника у Гриняві»<sup>40</sup>

У 1908 році у Гринявське надлісництво на посаду лісного переведено з Явірника Петра Гураля, а Стефана Стахурського, який працював лісничим у Гриняві, переведено до Лоп'янки<sup>41</sup>.

Відповідно до лісового довідника за 1907 рік відзначалось, що керівником Гринявського надлісництва був Людвік Тен, лісовим асистентом – Мечислав Скроботович, лісовим помічником – Вільгельм Клоновський. Лісничими працювали Стефан Стахурський, Юліан Качановський, Ян Маковський, Корнель Ференц, а лісовими охоронцями – Іван Заєць, Юрко Мироняк, Василь Пліхтяк, Михайло Курищук, Микола Вовчук, Григорій Олійник, Петро Вовчук, Микола Пліхтяк<sup>42</sup>.

За часів Другої Речі Посполитої у Гринявському надлісництві на посаді помічника референта працював інженер Йозеф Тюркотт, лісничим – Ростислав

---

<sup>38</sup> Burzyński W. Z Karpat: wspomnienia myśliwskie / Władysław Burzyński. – Warszawa: Główna księgarnia wojskowa, 1933. – 134 s.

<sup>39</sup> Rezerwat fauny nad czeremoszami w Karpatach wschodnich a wilki. //Łowiec Polski – 1935. – № 1. – S. 9.

<sup>40</sup> // Łowiec Polski – 1934. – № 6. – S.112-113.

<sup>41</sup> Wiadomości osobiste z c. k. Dyrekcyi lasów i dóbr państwowych. //Sylwan. – 1908. – № 3. – S. 119.

<sup>42</sup> Skorowidz leśny na rok 1907 / oprac. I. Szczerbowski. – Lwów: Polonia, 1907. – S.198-199.

Гошовський, Геронім Білінський, Генрик Качковський, лісовим практикантом – Йозеф Болеславський<sup>43</sup>. У 1933 році відповідно до «Лісового альманаху», який виходив у Варшаві, у лісництві продовжував працювати Йозеф Тюркотт, підлісничим – Здіслав Куліг, лісничими – Стефан Пайонк та Станіслав Краус.

**NADLEŚNICTWO HRYNIAWA**  
**Hryniawa, p., tel. Jasieniów,**  
**pow. Kosów, woj. Stanisławowskie**

**Türkott Józef, ndl., m. 1925, p**  
**1925.**

**Kulig Zdzisław, pln., p. o. ln., p**  
**1925.**

**Pajak Stefan, ln., m. 1918.**

**Kraus Stanisław, ln. b., k. 1929**

*Almanach leśny // Warszawa. nakładem spółki wydawniczej „prasa drzewna”, 1933.  
– S.37.*

У 1937 році виходить на пенсію гайовий Микола Пліхтяк<sup>44</sup>, у цьому ж році на посаді помічника лісничого працює Здіслав Куліг, лісничим – Ян Ламік, гайовим – Болелав Веринський<sup>45</sup>.

---

<sup>43</sup> Kalendarz leśny informacyjny na rok 1927. – Wilno: Znicz, 1927. – S.205.

<sup>44</sup> Ruch służbowy w adm. L. P. od 15 lutego 1937 r. // Echa leśne. – 1937. - № 14. – S.287.

<sup>45</sup> Ruch służbowy w Adm. L. P. w terminie od dn. 1.IV.1937 r.// Echa leśne. – 1937. - № 25. – S.551.

Отже, у Гринявських лісових та мисливських ревірах наприкінці ХІХ – початку ХХ ст. було організоване Гринявське надлісництво. У зв'язку з його віддаленістю від залізничного сполучення та поганим гужовим доїздом елітне полювання тут було малорозвинуте і, порівняно з іншими мисливськими господарствами, коштувало дешевше. Встановлено, що найбільш негативний вплив на ведення мисливського господарства мало браконьєрство.



W drodze nad Białym Czeremoszem.

Fot. J. Bleszyński.

// Łowiec Polski – 1938. – № 31. – S.640.





Nier 20-ak, ubity przez czł. P. Z. S. Ł. i M. T. Ł. inż. Tadeusz Marcinkiewicza w Hreniawie, 3 października 1935 r.  
Wymiary w cm: długość po 113; obwód pni po 166; róg po 25,5; rozpiętość 114.

// Łowiec – 1935. – № 13. – S. 159.





Drugi od prawej inż. Jerzy Türkott (1874-1957) właściciel archiwum, z którego pochodzą zamieszczone na tej wkładce zdjęcia



*Kałużniczówka państwowa w Hryniewie. — 6.IX.1933.*